

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gruodžio 14 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Alės Bukaviniienės ir Artūro Driuko (kolegijos pirmininkas),

susipažinusi su 2023 m. gruodžio 4 d. paduotu **ieškovo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyriaus** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. spalio 13 d. sprendimo peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovas padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. spalio 13 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyriaus ieškinį atsakovei D. S. dėl santuokos pripažinimo negaliojančia, trečiasis asmuo E. S. Šiuo sprendimu panaikintas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo ieškinys patenkintas, ir priimtas naujas sprendimas – ieškinį atmesti. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintu kasacijos pagrindu.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Ieškovo paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie pagrindiniai argumentai:

1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė materialiosios teisės normas (Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 10 straipsnio 3 punktą, 15 straipsnio 5 dalį, Lietuvos Respublikos civilinės būklės aktų registravimo įstatymo 4 dalį ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo 3 dalį), pagal kurias registrų duomenys laikomi teisingais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka. Nustatęs, kad civilinės metrikacijos įstaigose nebuvo atliktas civilinės būklės akto įrašas apie atsakovės sutuoktinio ankstesnės santuokos nutraukimą, pagal Gyventojų registro duomenis atsakovės sutuoktinis mirė santuokoje su abiem sutuoktinėmis ir nėra duomenų apie santuokų nutraukimą, teismas turėjo vadovautis šiais įrašais kaip teisingais ir pripažinti, jog atsakovės ir jos mirusios sutuoktinio santuoka sudaryta pažeidžiant monogamijos principą. Dėl to nurodyti pažeidimai turėjo įtakos neteisėto sprendimo priėmimui;

2. Apeliacinės instancijos teismas, sprendime pasisakydamas, kokia išmoka (socialinio draudimo našių pensija ar vienišo asmens išmoka) priklauso ir bus mokama atsakovei ir trečiajam asmeniui, pažeidė Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 34 straipsnio 2 ir 11 punktus, reglamentuojančius, jog Fondo valdybos teritoriniai skyriai priima prašymus gauti pensiją, pašalpą ar kitą išmoką ir ją skiria bei teisės aktų nustatyta tvarka skiria ir moka išmokas iš valstybės biudžeto lėšų; taip pat pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą valdžių padalijimo principą, pagal kurį teismas negali perimti viešojo administravimo institucijos funkcijų ir spręsti klausimų, priskirtinų viešojo administravimo institucijos kompetencijai;

3. Skundžiamu teismo sprendimu formuojama teisiskai nepriimtina situacija, kai tam tikri juridinę reikšmę turintys faktai skirtingose situacijose ir skirtingų subjektų galėtų būti nustatomi atsižvelgiant į subjektyvias, nuo trečiųjų asmenų veikimo (neveikimo) priklausančias aplinkybes ar duomenų vertintojo subjektyvaus požiūrio. Galiojantis teisinis reglamentavimas garantuoja valstybės registrų duomenų teisingumą

prezumpciją, užtikrina, kad visi valstybės registrų duomenis naudojančys subjektai gautų ir vadovautųsi vienodais duomenimis, o esant valstybės registro duomenų ir kitų dokumentų duomenų kolizijai, duomenis naudojantis subjektas kiekvieną kartą neprivalėtų ginčyti tokių dokumentų tikrumo ir teisingumo. Skundžiamas teismo sprendimas sudaro prielaidą formuoti priešingai praktikai, kai bet kokie kiti įrodymai (dokumentai, liudytojų parodymai ir net subjektyvus tam tikrų faktų vertinimas) dėl duomenų, nesutampančių su valstybės registrų duomenimis, būtų vertinami kaip teisingi, kol jų teisingumas, tikrumas nėra nuginčytas teisės aktų nustatyta tvarka.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, sprendžia, kad jais neformuluojami tokie teisės klausimai, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Alė Bukaviniene

Artūras Driukas